

مدیریت

بررسی ارتباط بین نرخ بهره‌ی بانکی و بازدهی بیمه‌های لاستیک خودرو

Investigating the relationship between bank interest rates and car tire insurance returns

چکیده

بانک‌ها و شرکت‌های بیمه از مهمترین نهادهای بازار مالی کشورها در امر تشکیل سرمایه به شمار می‌روند و حتی در بازارهای بورس برخی کشورهای غربی نقش شرکت‌های بیمه مهمتر از بانک‌هاست. در کشور ما سهم شرکت‌های بیمه در تأمین منابع مالی بسیار کم و غیر آشکار است و نقش مؤثری در توسعه بازار مالی ندارند. پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه‌ی بین نرخ بازدهی بیمه‌های لاستیک خودرو و نرخ بهره بانکی در ایران انجام شده است. به این منظور داده‌های تحقیق از اقلام ترازنامه و صورت حساب سود و زیان شرکت‌های بیمه پاسارگاد و بیمه کارآفرین در بازه زمانی بین سال‌های ۸۸ تا ۹۴ جمع آوری شده است. فرضیه اصلی تحقیق عبارت است از اثبات وجود رابطه بین نرخ بهره بانکی و نرخ بازدهی بیمه‌های لاستیک خودرو و فرضیه دوم اثبات رابطه بین نرخ بهره بانکی و بازده دارایی‌های شرکت بیمه می‌باشد. جهت اثبات وجود یا عدم وجود رابطه در فرضیات اول و دوم، از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است. نتایج آماری نشان می‌دهد که بین نرخ بازدهی بیمه لاستیک خودرو و نرخ بهره بانکی ارتباط معنی داری وجود ندارد. به علاوه بین نرخ بهره بانکی و بازده دارایی‌های شرکت بیمه هم ارتباط معنی داری وجود ندارد. بنابراین هر دو فرضیه پژوهش رد می‌شوند. نتایج به دست آمده از این پژوهش با یافته‌های سایر پژوهش‌ها در این زمینه مطابقت دارد.

کلمات کلیدی: نرخ بهره، بیمه لاستیک خودرو، تأمین مالی، بازده سرمایه گذاری، آزمون همبستگی پیرسون.

نوع مقاله: پژوهشی

ابوالفضل خسروی^۱، فاطمه حق شناس^۲، علیرضا مردانی^۳، محمد رضا فتحی^۴

۱- ابوالفضل خسروی، عضو هیئت علمی دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشکدگان فارابی دانشگاه تهران، قم، ایران

۲- فاطمه حق شناس، کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی، دانشکدگان فارابی دانشگاه تهران، قم، ایران

۳- علیرضا مردانی، دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت مالی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، تهران، ایران

۴- محمد رضا فتحی، دانشیار دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشکدگان فارابی دانشگاه تهران، قم، ایران

Khosravi_a@ut.ac.ir

ایمیل نویسندگان و عهده‌دار مکاتبات:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲-۰۸-۱۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲-۱۰-۱۸

مقدمه

یکی از عوامل رشد و توسعه اقتصادی یک کشور، تکامل و توسعه بازارهای مالی از جمله بازار پول و سرمایه و صنعت بیمه است. بورس، بانک و بیمه سه ضلع مثلث توسعه مالی هستند، بانک نماد بازار پول، بورس نماد بازار سرمایه و بیمه نماد تأمین اطمینان است (کد خدایی، ۱۳۸۰، ۱۳۱). تجربه جهانی حاکی از آن است که صنعت بیمه همانند جزئی از صنعت مالی باید رابطه صحیحی با مجموعه بازار سرمایه داشته باشد. این رابطه در عصر جهانی شدن به دو صورت تبلور می‌یابد (حسن‌زاده و همکاران، ۱۳۸۹، ۱۶۶). صنعت بیمه از یک سوء با تأمین امنیت و اطمینان خاطر، بستر مناسبی برای گسترش فعالیت‌های اقتصادی در جامعه فراهم می‌سازد و از سوی دیگر با تجمیع ذخایر فنی، ذخایر حق بیمه، برگشت حق بیمه، خسارت‌های معوق و دیگر ذخیره‌های تکمیلی و همچنین ذخایر ریاضی (در بیمه‌های زندگی) امکان سرمایه‌گذاری در بخش‌های دولتی و خصوصی را فراهم می‌سازد. به عبارت دیگر شرکت‌های بیمه یکی از مهم‌ترین نهادهای بازارهای مالی کشور در امر تشکیل سرمایه محسوب می‌شوند (افتخاری، ۱۳۸۵). شرکت‌های بیمه با دریافت مبالغی تحت عنوان حق بیمه، پرداخت خسارت‌های احتمالی خاصی را در آینده تعهد می‌نمایند، از آنجا که وقوع خسارت‌ها اولاً با احتمال مواجه است و ثانیاً مربوط به زمان آینده می‌شود، وقفه زمانی قابل ملاحظه‌ای بین دریافت حق بیمه و پرداخت خسارت‌ها (در صورت وقوع حوادث) وجود دارد این وقفه زمانی است که در حقیقت امکان سرمایه‌گذاری وجوه انباشته شده را فراهم می‌کند. به‌طور کلی فعالیت شرکت‌های بیمه را می‌توان به بیمه‌های زندگی و رشته‌های بیمه‌ای غیر زندگی تقسیم نمود. به دلیل طولانی‌تر بودن فاصله بین دریافت حق بیمه و پرداخت خسارت در رشته‌های بیمه زندگی وجوه دریافتی

از این رشته‌ها امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و بلند مدت را فراهم می‌آورد. به همین خاطر سهم بسیار بالایی حتی بیشتر از ۵۰ درصد از فعالیت‌های شرکت‌های بیمه در کشورهای توسعه یافته که بازار بیمه رقابتی و کارآمد دارند مربوطه به رشته‌های زندگی است. این امر موجب مشارکت فعال و وسیع شرکت‌های بیمه در بازار سرمایه و تأمین وجوه برای سرمایه‌گذار است (مولایی، ۱۳۸۴، ۱۶۰). بدون تردید میزان حق بیمه دریافتی شرکت‌های بیمه، از آنجا که اصلی‌ترین منبع ورود منابع مالی به داخل یک شرکت بیمه در تشکیل ذخایر فنی و ریاضی است، بر میزان سرمایه‌گذاری این شرکت‌ها تأثیر قابل ملاحظه‌ای خواهد داشت. به عبارت دیگر هر چه میزان فعالیت یک شرکت بیمه بیشتر و به طبع آن میزان حق بیمه دریافتی آن شرکت بیشتر باشد، آن شرکت قدرت مالی بیشتری برای سرمایه‌گذاری خواهد داشت (مولایی، ۱۳۸۴، ۱۵۴). امروزه بیمه به‌عنوان یکی از مظاهر پیشرفت به‌شمار می‌رود، و در بسیاری از کشورهای دنیا در زندگی افراد تأثیر گذار است. مردم از بیمه به‌عنوان ابزاری برای سرمایه‌گذاری، غلبه بر مشکلات ناشی از مرگ سرپرست خانواده، پیری و کهولت سود می‌برند؛ لذا سهم قابل توجهی از درآمد خود را به آن اختصاص می‌دهند. حجم گسترده سرمایه شرکت‌های بیمه به‌ویژه شرکت‌های بیمه در جهان، این شرکت‌ها را که از اجزای بازارهای مالی جهانی هستند، به انجام فعالیت‌های بازرگانی و اقتصادی واداشته است. این شرکت‌ها بخشی از سود به‌دست آمده را به بیمه‌گذاران داده و نیز برای افزایش تقاضا و بازاریابی و عرضه محصولات بهتر به‌صورت گسترده‌ای فعالیت می‌کنند (مهدوی و ماجد، ۱۳۹۰، ۲۲). گسترش بیمه از شکاف طبقاتی و فقر جلوگیری می‌کند، زیرا مانع سقوط مالی یک خانواده می‌شود. همچنین گسترش این نوع بیمه اختیاری از وظایف دولت درباره بخش بیمه اجباری و تأمین اجتماعی می‌کاهد و قسمتی از هزینه‌های مربوط به مستمری،

از کار افتادگی و غیره را تأمین می‌کند پس به دولت اجازه می‌دهد تا منابع مالی و انسانی خود را برای گسترش بخش‌های دیگر به کار گیرد (عزیز زاده نیاری، ۱۳۸۷). با وجود پیشرفت همه جانبه این بیمه در کشورهای توسعه یافته و حتی بسیاری از کشورهای در حال توسعه، محصولات بیمه که نیاز مبرم زندگی امروز است، در سبد مصرفی خانواده‌های ایرانی جایگاه مطمئنی به دست نیاورده است. مطالعه آمار و ارقام کشور و مقایسه شاخص‌هایی چون میزان تولید حق بیمه، حق بیمه سرانه و سهم آن از تولید ناخالص ملی با کشورهای هم‌تراز ایران نشان می‌دهد که متأسفانه با وجود گذشت نزدیک به هشتاد سال از عمر بیمه در ایران، بیمه ما بسیار مهجور بوده و تقاضای آن بسیار پایین‌تر از دیگر انواع بیمه است (فتحی زاده، ۱۳۷۶). طبق گزارش شرکت بیمه اتکایی سوئیس (سیگما) در سال ۲۰۱۲، بیمه نقش مهمی در اقتصاد بازی می‌کند. بر اساس گزارش فوق ۳/۸ درصد از تولید ناخالص داخلی جهانی را بیمه تشکیل می‌دهد. این در حالی است که در کشور ما این محصول سهم اندکی از سبد مصرفی خانوار را به خود اختصاص داده است. از آنجایی که رشد و توسعه صنعت بیمه به‌عنوان یکی از شاخص‌های توسعه یافتگی کشورها محسوب می‌شود و با توجه به ارتباط نزدیک بین گسترش بیمه و میزان رفاه و توسعه اقتصادی کشورها، توسعه این نوع بیمه‌نامه‌ها ضروری به نظر می‌رسد. اگرچه طبق آیین نامه ۴۲ بیمه مرکزی (آیین نامه سرمایه‌گذاری مؤسسات بیمه) شرکت‌های بیمه موظف به سرمایه‌گذاری در بانک هستند (حداقل ۲۰ درصد از ذخایر فنی برای شرکت‌های بیمه‌ای که به‌صورت هم‌زمان در بیمه‌های زندگی و غیر زندگی فعالیت دارند و حداقل ۱۰ درصد از مجموع ذخایر فنی برای شرکت‌های بیمه‌ای که در بیمه‌های زندگی فعالیت دارند)، اما آنچه در عمل مشاهده می‌شود، با توجه به شرایط اقتصادی سال‌های ۸۵ لغایت ۹۳ که دهه تشدید

رکود تورمی بوده و سرمایه‌گذاری در بانک‌های کشور بالاترین میزان حاشیه سود امن را برای صاحبان سرمایه‌های کلان، در کشور به‌همراه داشته است، این شرکت‌ها قسمت عمده‌ای از سرمایه‌های خود را به‌سمت بانک‌ها سوق داده‌اند (بالاترین میزانی که طبق آیین نامه ۴۲ به آنها اجازه داده شده است) و از سرمایه‌گذاری در حوزه‌های دیگر مثل صنعت و تجارت و معدن دوری کرده‌اند. همچنین با توجه به عدم وجود شفافیت در شیوه محاسبات نرخ سود بانکی، نرخ تورم و نرخ بازده و عدم شفافیت در ارائه اطلاعات محرمانه و غیر محرمانه، میزان سودآوری شرکت‌های بیمه از محل بیمه و در نتیجه میزان بازدهی بیمه به‌صورت دقیق مشخص نمی‌باشد. تأثیر نرخ بهره بر بازدهی بیمه‌های تحت عنوان اثر مستقیم و اثر معکوس قابل بررسی است. در اثر مستقیم با افزایش نرخ بهره سود پرداختی به سپرده‌های ذخایر بیمه افزایش می‌یابد و منجر به افزایش سود شرکت‌های بیمه می‌شود و در اثر معکوس با افزایش نرخ سود بانکی تمایل افراد برای سرمایه‌گذاری در بانک‌ها افزایش می‌یابد. از آنجا که نوسانات نرخ بهره بر تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران در سایر بازارهای مالی نیز اثرگذار است، بررسی اثر نوسانات نرخ بهره بر عملکرد شرکت‌های بیمه از اهمیت بالایی برخوردار است. هدف از انجام این پژوهش پاسخ به چند سؤال اساسی می‌باشد:

۱. آیا سرمایه‌گذاری در حوزه بیمه لاستیک خودرو برای شرکت‌های بیمه سودآور است؟
۲. آیا ارتباطی بین میزان بازدهی بیمه‌های لاستیک خودرو با نرخ بهره بانکی وجود دارد؟
۳. در صورت وجود ارتباط معنا دار بین بازدهی بیمه‌های لاستیک خودرو و نرخ بهره بانکی، نوع و شیوه تأثیر این دو متغیر بر هم چگونه است؟

مبانی نظری

می‌شود. ثانیاً ارتباط بین ریسک و بازده مورد انتظار رابطه خطی ساده و مستقیم خواهد بود (تهرانی و همکاران، ۱۳۸۷، ۶).

مدل ریاضی قیمت گذاری دارایی سرمایه‌ای

مدل ریاضی قیمت گذاری دارایی سرمایه‌ای برای پیش بینی نرخ بازده شرکت‌ها بیمه به شرح زیر است:

$$R_j = I + B_j (R_m - i) \quad (1)$$

در رابطه فوق متغیرهای معادله عبارت است از:

R_j : نرخ بازده مورد انتظار شرکت‌های بیمه.

i : نرخ بدون مخاطره بازده (نرخ بهره بانکی).

R_m : نرخ بازده مورد انتظار مجموعه اوراق بهادار بازار.

B_j : فاکتور بتای سهام.

پیشینه تحقیق

با توجه به توضیحات فوق، در ادامه به بررسی مطالعات پیشینی که در دهه‌های گذشته صورت گرفته است می‌پردازیم. پیکار جو (۱۳۸۰) به بررسی نقاط ضعف و قوت سرمایه‌گذاری و مدیریت وجوه شرکت‌های بیمه و راهکارهای بهبود آن پرداخت. رجبی اسلامی (۱۳۸۴) به مقایسه نرخ بهره و بازدهی بیمه‌های عمر در ۴ شرکت بیمه ایران، آسیا، البرز و دانا در سال‌های ۱۳۷۳ تا ۱۳۸۲ پرداخته‌است. وی دریافت که بین نرخ بهره و بازده سرمایه‌گذاری از محل بیمه‌های عمر رابطه معنی داری وجود ندارد، بلکه این دو متغیر مستقل از هم عمل می‌کنند. جعفری صمیمی و همکاران (۱۳۸۵) در یک تحقیق تجربی ثابت کردند که رابطه علی از بیمه و بیمه‌های زندگی به رشد اقتصادی مورد تابید ولی رابطه علی از بیمه غیر زندگی به رشد اقتصادی قابل تایید نمی‌باشد. طالب نیا (۱۳۸۶) در تحقیق خود ثابت کرد که تغییرات نرخ سود بانکی تأثیر مستقیمی بر بازدهی بیمه‌های عمر دارد، زیرا از یک طرف با کاهش نرخ سود بانکی تمایل به سرمایه‌گذاری در بانک کاهش می‌یابد و از طرف دیگر، با افزایش نرخ سود بانکی درآمد حاصل از سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه در بانک‌ها افزایش می‌یابد. خورشیدی و همکارانش

به این دلیل که شرکت‌های بیمه از نرخ بهره موجود در اقتصاد برای محاسبه نرخ بهره ضمنی مشخص شده در بیمه‌ها استفاده می‌کنند و فقط می‌توان به نرخ بهره بانکی که منبع رسمی و معتبر است، اکتفا کرد. لذا می‌توان گفت که مطالعه نرخ بهره به‌عنوان نرخ مبنا در این شرکت‌ها برای تصمیم‌گیری این شرکت‌ها مفید است. مدل تئوریک شارپ را می‌توان برای این مقاله ارائه داد (رجبی اسلامی، ۱۳۸۴، ۵۴). مدل قیمت گذاری دارایی سرمایه، الگویی برای تبیین ارتباط بین ریسک و بازده دارایی‌هاست. در حقیقت این مدل، دارایی‌ها را با توجه به ریسک‌شان قیمت گذاری می‌کند. CAPM، بر این فرض استوار است که سرمایه‌گذاران با علم به نظریه پرتفوی و کاهش ریسک غیر سیستماتیک از طریق تنوع‌بخشی، از آن در جهت ایجاد پرتفوی کارا بهره می‌جویند و هر یک بسته به درجه ریسک گریزی پرتفوی متفاوتی را ایجاد می‌کنند. مدل CAPM در پاسخ به چگونگی اندازه‌گیری ریسک یک دارایی و نحوه ارتباط بین ریسک و بازده مورد انتظار سرمایه‌گذاران، علاوه بر در نظر گرفتن مفروضات بازار کارا، سه فرض زیر را در نظر می‌گیرد:

فرض اول: اینکه دارایی بدون ریسک وجود دارد و سرمایه‌گذاران می‌توانند مبالغ نامحدود در نرخ بدون ریسک وام بدهند و وام بگیرند و این نرخ برای تمامی سرمایه‌گذاران یکسان است.

فرض دوم: مالیات، هزینه مبادلاتی، محدودیت فروش استقراضی یا سایر محدودیت‌های بازار وجود ندارد.

فرض سوم: اینکه کیفیت کل دارایی ثابت است و تمامی دارایی‌ها قابل خرید و فروش و تقسیم پذیرند.

پس از در نظر گرفتن مفروضات فوق، این مدل به پرسش‌های مطرح شده به این صورت پاسخ می‌دهد که: اولاً ریسک هر دارایی بر اساس میزان وابستگی بازده آن به بازده بازار مشخص

نرخ بهره و روند تغییرات نرخ بازدهی بیمه‌های لاستیک خودرو
قلمرو زمانی: بازدهی بیمه‌های لاستیک خودرو و نرخ بهره
 در دوره زمانی بین سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۴.
قلمرو مکانی: شرکت‌های بیمه کارآفرین و پاسارگاد.
تجزیه و تحلیل داده‌ها

به‌منظور دستیابی به اهداف تحقیق از داده‌های ترازنامه و صورت
 سود و زیان شرکت‌های بیمه کار آفرین و پاسارگاد طی دوره زمانی
 ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۴ استفاده شده است. به‌منظور اندازه‌گیری ارتباط بین
 دو متغیر از ضریب همبستگی استفاده می‌کنیم. ضریب همبستگی
 ارتباط بین دو متغیر را نشان می‌دهد. این ضریب ابزاری است
 آماری که به‌وسیله آن می‌توان درجه‌ای را که یک متغیر به متغیر
 دیگر مرتبط است را اندازه‌گیری کرد (اخوان و سبحانی فر، ۱۳۹۴،
 ۱۸۱). برای آزمون فرضیه اول دو آیتم درآمد سرمایه‌گذاری از محل
 بیمه‌های لاستیک خودرو و درآمد سرمایه‌گذاری از صورت سود و
 زیان شرکت‌های بیمه مذکور استخراج و طی جدول شماره ۱ ارائه
 گردید. بازده سرمایه‌گذاری طبق فرمول ارائه شده در سالنامه آماری
 صنعت بیمه به‌صورت زیر محاسبه شده است:

درآمد شناسایی شده در صورت‌های مالی به میانگین بهای
 تمام شده سرمایه‌گذاری‌ها (ابتدا و پایان دوره مالی ضربدر ۱۰۰)
 (۲)
$$100 * \frac{\text{درآمد سرمایه‌گذاری}}{\text{متوسط سرمایه‌گذاری}} = \text{نرخ بازده سرمایه}$$

به‌منظور اندازه‌گیری ارتباط بین دو متغیر نرخ سود بانکی و

(۱۳۸۹) به مقایسه نرخ بازدهی بیمه مسئولیت و نرخ بهره بانکی
 پرداختند. نتایج این پژوهش نشان داد، تفاوت معنا داری بین نرخ
 بهره انواع سپرده‌های بانکی (بلند مدت، میان مدت و کوتاه‌مدت) و
 نرخ بازدهی بیمه مسئولیت وجود دارد. نرخ بازدهی به‌صورت معنا
 داری بیشتر از نرخ بهره سپرده‌های بانکی است. جامساز (۱۳۸۵)
 در پژوهش انجام شده نشان داد که کاهش نرخ بهره بانکی منجر
 به افزایش درآمد ملی می‌شود، و بیمه‌های اشخاص، به‌ویژه بیمه
 عمر و پس‌انداز به‌علت دارا بودن خاصیت پس‌اندازی در ذات خود
 از استعداد رشد برخوردار خواهند شد. نرخ بهره از بهترین ابزارها در
 اعمال سیاست‌های پولی و مالی انبساطی و انقباضی دولت‌ها به‌شمار
 می‌رود. مقایسه این دو سیاست نشان می‌دهد که اعمال هر دو
 سیاست به کسب درآمد بیشتر منجر خواهد شد. لکن در سیاست
 پولی، افزایش درآمد با کاهش نرخ بهره و در سیاست مالی با افزایش
 نرخ بهره توأم است. به همین ترتیب هماهنگی میان سیاست‌های
 پولی و سایر سیاست‌های اقتصادی برای دستیابی به اهداف گوناگون
 اقتصادی ضرورت اساسی دارد (رجبی اسلامی، ۱۳۸۴، ۵۲).

روش شناسی تحقیق

برای پاسخ به سؤالات یا آزمون فرضیه‌ها، لازم است که
 متغیرها شناسایی شوند. در این پژوهش از ۲ متغیر استفاده
 شده است. متغیر وابسته و مستقل این تحقیق به ترتیب عبارت‌اند
 از: الف) بازدهی بیمه‌های لاستیک خودرو ب) نرخ بهره
قلمرو موضوعی: اثبات وجود یا عدم وجود رابطه بین نوسان

جدول شماره ۱. صورت سود و زیان شرکت‌های بیمه کار آفرین از سال ۸۸ تا ۹۴

سال	سرمایه‌گذاری از محل بیمه‌های لاستیک خودرو	متوسط سرمایه‌گذاری	درآمد سرمایه‌گذاری	نرخ بازده سرمایه‌گذاری
۸۸	531,900,000,000	427,185,000,000	118,236,126,953	27.6780
۸۹	928,000,000,000	729,950,000,000	174,753,858,503	23.9405
۹۰	1,465,600,000,000	1,196,800,000,000	279,644,364,006	23.3660

3.838	484,692,205,178	12,629,717,523,362	91
4.402	814,583,106,191	18,506,172,387,536	92
3.476	924,805,000,000	26,605,617,000,000	93
2.537	886,762,000,000	34,946,999,000,000	94

برای محاسبه نرخ بازده سرمایه‌گذاری از فرمول زیر استفاده شده‌است.

$$\text{نرخ بازده سرمایه‌گذاری} = \frac{\text{سود قبل از کسر مالیات}}{\text{کل دارایی}} \quad (3)$$

جدول شماره ۶. متوسط نرخ بهره و نرخ بازده دارایی بیمه کار آفرین از سال ۸۸ تا ۹۴

سال	متوسط نرخ بهره	نرخ بازده دارایی
88	16.1	6.85
89	15.3	4.76
90	17.0	4.66
91	18.5	3.84
92	18.5	4.40
93	22.0	3.48
94	20.0	2.54

جدول شماره ۷. آزمون کلوگروف-اسمیرنوف یک بعدی جهت تست نرمال بودن داده‌های بیمه کار آفرین.

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test			
			دارایی
N			7
Normal Parameters, b	Mean	4.36143	
	Std. Deviation	1.342193	
Most Extreme Differences	Absolute	.240	
	Positive	.240	
	Negative	-.113	

سال	متوسط نرخ سود بانکی	نرخ بازده سرمایه‌گذاری
88	16.1	27.6780
89	15.3	23.9405
90	17.0	23.3660
91	18.5	26.4304
92	18.5	36.6778
93	22.0	32.8912
94	20.0	34.6984

جدول شماره ۴. نتایج آزمون همبستگی پیرسون جهت داده‌های بانک پاسارگاد.

Correlations			
		بهره	بازدهی
بهره	Pearson Correlation	1	.685
	Sig.(2-tailed)		.090
	N	7	7
بازدهی	Pearson Correlation	.685	1
	Sig.(2-tailed)	.090	
	N	7	7

از آنجا که مقدار sig برای این همبستگی ۹٪ شده‌است بنابراین فرضیه اول که بیانگر ارتباط بین نرخ سود بانکی و نرخ بازدهی شرکت‌های بیمه است رد خواهد شد. برای آزمون فرضیه دوم از اطلاعات مستخرج از ترازنامه و صورت سود و زیان شرکت‌های بیمه مذکور استفاده شد. خلاصه اطلاعات استخراجی در جدول ۵ بیان شده‌است.

جدول شماره ۵. تراز نامه و صورت‌های سود و زیان بیمه کار آفرین از سال ۸۸ تا ۹۴.

سال	کل دارایی‌ها	سود قبل از کسر مالیات	نرخ بازده دارایی
88	3,255,454,504,755	222,937,645,361	6.848
89	5,251,355,605,839	249,751,735,410	4.756
90	7,756,372,380,567	361,428,263,230	4.660

ایجاد و گسترش صنعت بیمه در جهان بوده است. صنعت بیمه به صورت‌های مختلف بخش جدایی‌ناپذیر از، زیر ساخت‌های بازارهای سرمایه را به وجود آورده است:

- سرمایه‌گذاری در بازارهای سرمایه به‌عنوان عاملی واسطه‌ای در انتقال وجوه بیمه‌گذاران به بازار سرمایه به‌منظور تأمین مالی پروژه‌های دولتی و خصوصی
- ساختارهایی که هم به تنوع محصول منجر می‌شود و از نظر سرمایه‌گذاری جذاب بوده و در عین حال جریان درآمدی را ثبات می‌بخشد (مکرمی قادری، ۱۳۹۳، ۸۹).

در این میان آنچه که می‌تواند استقبال شرکت‌های بیمه به ارائه خدمات بهتر را به دنبال داشته باشد، میزان سودی است از ارائه خدمات بیمه‌ای به دست می‌آورند. تصمیم‌گیری در مورد میزان قدرت شرکت‌های بیمه برای ارائه خدمات بهتر در زمینه بیمه لاستیک خودرو تابع بررسی فاکتورهایی از جمله نرخ بهره و نرخ بازدهی است. بررسی مادر این تحقیق نشان داد بین نرخ بهره و نرخ بازدهی بیمه‌های لاستیک خودرو رابطه معناداری وجود ندارد، بلکه این دو متغیر مستقل از هم عمل می‌کنند. نتایج به دست آمده بانجام به دست آمده از پژوهش رجعی اسلامی مطابقت دارد. از آنجا که طبق آیین نامه ۴۲ بیمه مرکزی شرکت‌های بیمه می‌توانند سرمایه‌های تجمیع شده از محل ذخایر فنی را در محل دیگری به‌جز بانک سرمایه‌گذاری کنند بازده دارایی‌های شرکت‌های مذکور محاسبه شد، نتایج آزمون فرضیه نشان داد که بین نرخ بهره و نرخ بازده دارایی‌های شرکت‌های مذکور نیز رابطه معنی داری وجود ندارد. محاسبه نرخ بازده دارایی نشان داد که شرکت بیمه پاسارگاد از بازده دارایی‌های شرکت بیمه کار آفرین بیشتر است و متأسفانه در سال‌های ۹۰ تا ۹۴ بازده دارایی‌های شرکت‌های مذکور کاهش یافته است.

سپاسگزاری IRM

Test Statistic	.240
Asymp. Sig.(2 -tailed)	.200 ^{c, d}
a. Test distribution is Normal.	
b. Calculated from data.	
c. Lilliefors Significance Correction.	
d. This is a lower bound of the true significance.	
Correlations	

		بهره	دارایی
بهره	Pearson Correlation	1	-.725
	Sig.(2 -tailed)		.065
	N	7	7
دارایی	Pearson Correlation	-.725	1
	Sig.(2 -tailed)	.065	
	N	7	7

از آنجا که مقدار عددی که sig بزرگ‌تر از ۵٪ است بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که توزیع داده‌ها نرمال است، مقدار عددی sig برای همبستگی نرخ بهره و بازده دارایی برابر ۶٪ شده و از آنجا که این عدد بیشتر از ۵٪ است بنابراین فرضیه عدم همبستگی پذیرفته می‌شود و فرضیه وجود همبستگی بین نرخ بهره و نرخ بازده دارایی‌های شرکت‌های بیمه مذکور رد خواهد شد.

بحث و نتیجه‌گیری

بیمه به‌عنوان یکی از ابزارهای مهم و اساسی در دنیای مدرن امروزی نقش به‌سزایی در کاهش ریسک و تأمین امنیت مالی و ذهنی جامعه ایفا می‌کند. به‌طور کلی، صنعت بیمه در جهان دارای یک پیوند عمیق با سایر فعالیت‌های صنعتی در سطحی بسیار گسترده است. درک این نکته که صنعت بیمه یک پوشش ریسک بنیادی برای کلیه فعالیت‌های صنعتی و خدماتی فراهم نموده و بدون آن اصولاً تحقق بازده در بخش صنعتی نیز دچار مخاطرات جدی می‌شود، در برگیرنده یک مفهوم استراتژیک در

منابع

۱. احمدی، سید مهدی؛ غلامی، الهام؛ تفاخر، احسان. (۱۴۰۰). بررسی عوامل مؤثر بر تقاضای بیمه عمر در ایران با تأکید بر عوامل کمی درون و برون‌سازمانی. فصلنامه اقتصاد مالی، دوره ۱۵، شماره ۳، ص ۳۷۱-۳۸۹.
۲. پیکارجو، کامبیز. (۱۳۸۰). بررسی حجم بازده سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه دولتی و پیامدهای خصوصی سازی در بازار سرمایه. فصلنامه صنعت بیمه، شماره ۶۴، ص ۶۰-۳۱.
۳. تهرانی، رضا؛ گودرزی، مصطفی؛ مرادی، هادی. (۱۳۸۷). ریسک و بازده: آزمون مدل CCAPM در مقایسه با مدل CAPM در بورس اوراق بهادار تهران. مجله تحقیقات اقتصادی، شماره ۴.
۴. جامساز، محمود. (۱۳۸۵). تأثیر نرخ بهره بر بیمه‌های عمر و پس‌انداز. بانک و اقتصاد، شماره ۷۹، ص ۳۲-۳۵.
۵. جعفری صمیمی، احمد. (۱۳۸۵). آیا توسعه بیمه رشد اقتصادی را حمایت می‌کند؟. فصلنامه پژوهش‌های اقتصادی، سال ششم، شماره ۲، ص ۱۷-۲۹.
۶. حسن‌زاده، علی؛ عسگری، محمدمهدی؛ کاظم‌نژاد، مهدی. (۱۳۸۹). بررسی جایگاه صنعت بیمه در اقتصاد و بازار سرمایه ایران. پژوهش‌نامه بیمه، شماره ۹۸، ص ۱۶۵-۲۰۰.
۷. خطیبی، مهرداد؛ رحیم‌پور، مهین. (۱۴۰۰). نوآوری‌ها و فناوری‌های نوین در صنعت بیمه. فصلنامه توسعه تکنولوژی صنعتی، شماره ۴۴، ص ۶۹-۸۶.
۸. خورشیدی، غلامحسین. (۱۳۸۹). بررسی استراتژی قیمت‌گذاری صنعت بیمه با مقایسه نرخ بازدهی بیمه مسئولیت و نرخ بهره بانکی در کشور. تازه‌های صنعت بیمه، سال سیزدهم، شماره ۱۸۲ و ۱۵۳، ص ۵-۱۴.
۹. رجبی اسلامی، محمد مهدی. (۱۳۸۴). "مقایسه بین نرخ بهره و بازدهی بیمه‌های عمر در صنعت بیمه‌ی ایران. فصلنامه صنعت بیمه، سال بیستم، شماره ۴، ص ۵۱-۷۱.
۱۰. سبحانی‌فر، یاسر؛ اخوان، مریم. (۱۳۹۱). تحلیل عاملی، مدل‌سازی معادلات ساختاری و چند سطحی، انتشارات دانشگاه امام‌صادق.
۱۱. طالب‌نیا، قدرت‌اله. (۱۳۸۶). بررسی تأثیرات تغییر نرخ سود بانکی بر بازدهی بیمه‌های عمر در صنعت بیمه ایران. فصلنامه صنعت بیمه، سال بیست و دوم، شماره ۲، ص ۱۰۵-۱۲۱.
۱۲. عزیززاده نیاری، عارف. (۱۳۷۸). شناسایی و تعیین مهم‌ترین عوامل مؤثر بر تقاضای بیمه عمر در ایران و ارائه یک الگوی مناسب. پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران.
۱۳. عزیززی، فیروزه. (۱۳۸۰). جایگاه مؤسسات بیمه در بازار مالی کشور. فصل‌نامه صنعت بیمه، شماره ۶۴، ص ۳۰-۱۱۱.
۱۴. فتحی‌زاده، حمید. (۱۳۷۶). بررسی عوامل مؤثر بر بازار بیمه اشخاص در ایران. پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، دانشگاه مازندران.
۱۵. کریمی، آیت. (۱۳۹۵). کلیات بیمه. پژوهشکده بیمه ایران، بیمه مرکزی ایران.
۱۶. کدخدایی، حسین. (۱۳۸۰). بیمه، بانک و بورس: مثلث توسعه مالی. فصلنامه صنعت بیمه، شماره ۶۴، ص ۴۴-۱۳۱.
۱۷. کریمی، آیت. (۱۳۸۳). کلیات بیمه، پژوهشکده بیمه، ص ۸.
۱۸. منتظری، جواد؛ یزدانی، رضا؛ کاویانی، میثم. (۱۳۹۹). تحلیل رابطه عملکرد با کارایی مبتنی بر مدل‌های CCR و BCC در

- صنعت بیمه ایران: رویکرد توبیت. مدیریت نوآوری و راهبردهای عملیاتی، دوره ۱، شماره ۱، ص ۵۷-۷۲.
۱۹. مولایی، عبدالله. (۱۳۸۴). بررسی تأثیر حق بیمه دریافتی شرکت‌های بیمه بر میزان سرمایه‌گذاری آنها در بازار مالی (با تأکید بر بیمه عمر). پژوهش‌نامه بیمه، شماره ۷۷، ص ۱۵۱-۱۷۰.
۲۰. مهدوی کلیشمی، غدیر؛ وحید، ماجد. (۱۳۹۰). تحلیل عوامل اقتصادی، اجتماعی و روانشناختی مؤثر بر تقاضای بیمه عمر در ایران. فصلنامه تحقیقات مدل سازی اقتصادی، شماره ۵، ص ۲۱-۴۶.
۲۱. سالنامه آماری صنعت بیمه کشور (۱۳۸۷-۱۳۸۵)، انتشارات معاونت طرح و توسعه بیمه مرکزی.
۲۲. فصلنامه نماگرهای اقتصادی (۱۳۸۸)، انتشارات بانک مرکزی، ش ۵۵.
۲۳. گزارش اقتصادی سال ۱۳۸۳ و نظارت بر عملکرد ۵ سال برنامه سوم (۱۳۸۴). انتشارات سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، ج ۱.
24. Babbel, D.(1985), The Price Elasticity of Demand for Whole Life Insurance. *Journal of Finance*, (40)1, 59-67.
25. Booth, P., Chadburn, R., Haberman, S., James, D., Khorasane, Z., Rickayzen, B.,(1999), Modern actuarial theory and practice. *Problems and Perspectives in Management*, (13)2, 82-96.
26. Frost & Sullivan; *New Technologies & MegaTrends Shaping The Future of Insurance*. Frost & Sullivan Confidential, 2017.
27. Grmanová, E. (2016). Influence of selected factors on the efficiency of insurance companies. *VADYBA*, (29)2, 71-76.
28. Madheswaran, S. & Subir Sen (2008), An Analysis of Life Insurance Demand Determinants for Selected Asian Economies and India. *Asia-Pacific Journal of Risk and Insurance*, (2)2, 1-26.
29. Sinha, R. P. (2015). A dynamic DEA model for Indian life insurance companies. *Global business review*, (2)16, 258-269.

IRM

Investigating the relationship between bank interest rates and car tire insurance returns

Abolfazl Khosravi^{1*}, Fatemeh Haqshanas², Alireza Mardani³, Mohammad Reza Fathi⁴

1. member of the Faculty of Management and Accounting, Farabi School of Tehran University, Qom, Iran

2. Master of Business Administration, Farabi School of Tehran University, Qom, Iran

3. Master's student in financial management, Faculty of Management and Economics, Imam Hossein University (AS), Tehran, Iran

4. Associate Professor, Faculty of Management and Accounting, Farabi School of Tehran University, Qom, Iran

*Corresponding Author, Email: Khosravi_a@ut.ac.ir

Abstract

Banks and insurance companies are among the most important institutions in the financial market of countries in terms of capital formation, and even in the stock markets of some western countries, the role of insurance companies is more important than that of banks. In our country, the contribution of insurance companies in providing financial resources is very low and non-obvious, and they do not play an effective role in the development of the financial market. The present study was conducted with the aim of investigating the relationship between the yield rate of car tire insurance and the bank interest rate in Iran. For this purpose, research data has been collected from balance sheet items and profit and loss statements of Pasargad Insurance and Entrepreneur Insurance companies in the period between 1388 and 1396. The main hypothesis of the research is to prove the existence of a relationship between the bank interest rate and the rate of return on car tire insurance, and the second hypothesis is to prove the relationship between the bank interest rate and the return on the insurance company's assets. Pearson's correlation test was used to prove the existence or non-existence of the relationship in the first and second hypotheses. The statistical results show that there is no significant relationship between the yield rate of car tire insurance and the bank interest rate. In addition, there is no significant relationship between the bank interest rate and the return on assets of the insurance company. Therefore, both research hypotheses are rejected. The results obtained from this study are consistent with the findings of other studies in this field.

Key words: Interest Rates, Car tire insurance, Financing, Return on Investment, Pearson Correlation Test